

KAUNO LOPŠELIO – DARŽELIO „SADUTĖ“ PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSAS

PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSO PASKIRTIS

Šis Pedagogų etikos kodeksas (toliau - PEK) apibrėžia pagrindines profesinės etikos normas, reguliuojančias pedagogų ir jų ugdytinių bei kitų švietimo įstaigos bendruomenės narių santykius;

Saugančias jų žmogiškąją vertę bei orumą;

Palaikančias pedagogų profesinės veiklos kokybę bei profesijos garbę;

Kuriamas pasitikėjimu, atsakomybe ir teisingumu;

Pedagogų etikos kodekso normomis vadovaujasi Lietuvos Respublikos pedagogai bei visi su vaikais arba jaunimu dirbantys ugdymo įstaigų darbuotojai.

PEDAGOGŲ ETIKOS PRINCIPAI

Pedagogų etikos normos apibrėžiamos remiantis: bendražmogiškomis dorovės normomis; demokratinėmis Lietuvos įstaigos tradicijomis; Lietuvos Respublikos konstitucinėmis nuostatomis bei įstatymiais aktais; žmogaus bei vaiko teisių nuostatomis.

PEK normų pagrindą sudaro šie pagrindiniai principai: žmogiškumas, teisingumas, profesionalumas, atsakomybė, tolerancija, demokratiškumas, partnerystė ir solidarumas.

PAGRINDINĖS NORMOS

1. Pedagogo asmenybė

- 1.1 Pedagogas profesinė etika reikalauja pašaukimo, atsidavimo savo darbui ir atsakomybės jausmo atliekant savo priedermes.
- 1.2 Pedagogas yra reiklus sau ir siekiantis tobulėti. Jam būdinga savistaba, savitvarda ir savęs ugdymas.
- 1.3 Pedagogui būtinas nuolatinis atsinaujinimas. Jis rūpinasi savo išsilavinimu, kvalifikacijos tobulinimu ir ieško geresnių darbo būdų.

2. Atsakomybė

- 2.1 Pedagogas atsako už jam patikėto pedagoginio darbo - ugdymo - kokybę ir rezultatus.
- 2.2 Pedagogas yra atsakingas už jo priežiūrai patiktų vaikų fizinę, intelektinę, emocinę ir dvasinę apsaugą.
- 2.3 Pedagogas yra atsakingas už administracijos jam pavestas funkcijas bei patiktus resursus.

3. Autoritetas, garbė, reputacija

- 3.1 Savo elgesiu pedagogas palaiko ir saugo istoriškai susiklėsčiusią pedagogo profesijos garbę.
- 3.2 Pedagogas perteikia tautos ir žmonijos kultūros vertybes jaunajai kartai, pagal išgales dalyvauja kultūros plėtros procesuose. Jis negali užsiimti kontrakultūrine veikla nei dirbdamas savo tiesioginį darbą, nei už ugdymo įstaigos ribų.
- 3.3 Bendraudamas su ugdytiniais ir visais kitais atvejais pedagogas yra pagarbus, mandagus ir korektiškas. Jis žino kiekvienai situacijai tinkamas etiketo normas ir jų laikosi.
- 3.4 Pedagogas autoritetas grindžiamas kompetencija, teisingumu. Pedagogas nekuria savo autoriteto nekorektiškais būdais ir nepiktnaudžiauja juo.
- 3.5 Pedagogas auklėja savo teigiamu pavyzdžiu. Jis vengia moralizavimo, neskuba teisti ir nereikalauja iš kitų to, ko pats nepajėgia laikytis.
- 3.6 Pedagogas turi teisę į asmeninio gyvenimo privatumą, tačiau jo pasirinktas gyvenimo būdas neturėtų menkinti profesijos prestižo, iškreipti santykių su ugdytiniais bei kolegomis ar trukdyti atlikti profesines pareigas. Girtavimas ir piktnaudžiavimas kitomis svaiginamosiomis priemonėmis nesuderinamas su pedagogo profesija.
- 3.7 Pedagogas saugo savo profesiją.

4. Santykiai su kitais asmenimis

4.1 Pedagogas bendravimas su ugdytiniais

- 4.1.1. Pedagogas pats pasirenka sau tinkamą bendravimo su ugdytiniais stilių, kurio pamatas - abipusė pagarba.
- 4.1.2. Pedagogas visų pirma yra reiklus sau. Pedagogas reklumas ugdytiniui yra pozityvus ir gerai motyvuotas. Pedagogas niekad neturėtų prarasti saiko ir savitvardos.
- 4.1.3. Pedagogas pasirenka tokius darbo metodus, kurie skatina pozityvius ugdytinių bruožus ir tarpusavio santykius: savarankiškumą, savikontrolę, saviugdą, norą bendrauti ir padėti kitiems.
- 4.1.4. Vertindamas ugdytinių elgesį ir pasiekimus, pedagogas siekia stiprinti jų savigarbą ir pasitikėjimą savo jėgomis, nurodyti tobulėjimo galimybes, kelti mokymosi motyvaciją.
- 4.1.5. Pedagogas yra nešališkas, vienodai geranoriškas ir prielankus visiems ugdytiniais. Paskelbęs nepagrįstai menkinančius ugdytinių vertinamuosius sprendimus, pedagogas stengiasi nedelsdamas ištaisyti savo klaidą.
- 4.1.6. Vertindamas vaikų pasiekimus, pedagogas siekia objektyvumo ir teisingumo.
- 4.1.7. Pedagogas nuolat rūpinasi savo kalbos ir bendravimo kultūra. Jo kalboje nėra keiksmažodžių, vulgarybių, šiurkščių, žeidžiančių frazių.
- 4.1.8. Pedagogas elgiasi diskretiškai. Pedagogui neleistina kitiems asmenims perduoti ugdytinio jam asmeniškai patiktą informaciją, išskyrus įstatymų numatytus atvejais.
- 4.1.9. Pedagogas nepiktnaudžiauja savo padėtimi. Jis negali išnaudoti ugdytinių, reikalauti, kad šie jam teiktų kokias nors paslaugas ar patarnavimus.
- 4.1.10. Pedagogas yra tolerantiškas ugdytinių religiniams įsitikinimams ir politinėms pažiūroms. Jis neturi teisės naudoti indoktrinaciją, primesdamas ugdytiniais savo pažiūras.

4.2. Pedagogas bendravimas

- 4.2.1. Pedagogų tarpusavio santykiai grindžiami kolegialumu, partneryste ir pagarba. Pedagogas saugo ne tik savo, bet ir savo kolegų autoritetą. Ugdytinių ar kitų asmenų akivaizdoje jis nežemina kolegų.
- 4.2.2. Pedagogai vengia nepagrįstų ir skandalingų tarpusavio konfliktų. Kilus nesutarimams, siekia konstruktyviai juos įveikti.

- 4.2.3. Tos pačios įstaigos pedagogai vengia konkurencijos, trikdančios jų partnerystę atliekant bendrą darbą. Pedagogus sieja vienas kito palaikymas, pagalba, atvirumas ir pasitikėjimas.
- 4.2.4. Pedagogų priedermė ir teisė vertinti kolegų ir administracijos darbą. Už kritiką persekioti pedagogą griežtai draudžiama. Kritika pirmiausia turėtų būti vidinė, t.y. sakoma įstaigoje pedagogams, o ne už įstaigos ribų. Išsakyti ją reikėtų akis į akį, o ne už akių. Lopšelyje-darželyje neturėtų būti vietos apkalboms.
- 4.2.5. Kritika, skiriama kolegų arba administracijos darbui, veiksams, sprendimams, požiūriams, poelgiams vertinti, neturėtų žeminti kritikuojamų asmenų. Ji turi būti pagrįsta, konstruktyvi, taktiška, neužgauli, geranoriška. Svarbiausios pedagoginio gyvenimo problemos svarstomos ir sprendimai priimami atvirose ir laisvose pedagogų diskusijose.
- 4.2.6. Pedagogai nedangsto vieni kitų klaidų bei nusižengimų.

4.3 Santykiai su administracija

- 4.3.1. Lopšelis – darželis remiasi žodžio ir įsitikinimų laisvės, tolerancijos, demokratiškumo ir teisingumo principais
- 4.3.2. Lopšelyje– darželyje puoselėjama bendravimo kultūra, pasireiškianti tarpusavio pagarba, geranoriškumu ir mokėjimu susitarti. Už tokios atmosferos palaikymą yra atsakingas lopšelio – darželio vadovas.
- 4.3.3. Lopšelio – darželio administracija toleruoja politinių, religinių, filosofinių pažiūrų, skonių ir nuomonių įvairovę, sudaro sąlygas pasidalyti nuomonėmis, tartis ir susitarti. Skirtingi pedagogų statusai, kvalifikacinės kategorijos ir pareigos neturėtų kliudyti visiems pedagogams lygiateisiškai reikšti nuomones ir ginti savo įsitikinimus.
- 4.3.4. Pedagogai negali būti administracijos diskriminuojami, ignoruojami ar persekiojami dėl jų įsitikinimų ar asmeninių simpatijų. Administracijos santykiai su kiekvienu pedagogu grindžiami lygiateisiškumo principu.
- 4.3.5. Lopšelio – darželio vadovo vertinimai ir sprendimai yra pagrįsti realiais pedagogų nuopelnais, faktais ir nešališki. Pretendentai aukštesnei kvalifikacijai kategorijai gauti parenkami ir paremiami nepriklausomai nuo jų asmeniškumo ar paklusnumo administracijos vadovui.
- 4.3.6. Pedagogai turi teisę gauti iš administracijos informaciją, svarbią jų įstaigos darbui. Administracija negali nuslėpti ar tendencingai iškreipti informacijos, turinčios įtakos pedagogo karjerai ir darbo kokybei. Pedagogų bendruomenei svarbūs sprendimai įstaigoje priimami ir skelbiami remiantis viešumo bei dalyvavimo principais.
- 4.3.7. Lopšelis – darželis brangina savo reputaciją. Jeigu joje išaiškėja pedagogų bei atsakingų administracijos darbuotojų nusikaltimai bei šiurkštūs profesinės etikos pažeidimai, tas pedagogas ar atsakingas administracijos darbuotojas privalo atsistatydinti.

4.4. Santykiai su ugdytinių tėvais ir globėjais

- 4.4.1. Pedagogas konsultuoja tėvus bei globėjus sprendžiant vaikų auklėjimo problemas, padeda švelninti tėvų ir vaikų konfliktus.
- 4.4.2. Pedagogas saugo vaikų patikėtą nuomonę apie savo tėvus arba globėjus, o tėvų arba globėjų - apie vaikus. Perduoti tokią nuomonę kitai pusei galima tik gavus tą nuomonę patikėjusio asmens sutikimą.
- 4.4.3. Pedagogai pagarbiai ir geranoriškai bendrauja su ugdytinių tėvais.
- 4.4.4. Pedagogų santykiai su tėvais neturi daryti įtakos vaikų asmens bei pasiekimų vertinimui.
- 4.4.5. Pedagogų santykiams su ugdytiniais ir vertinimui negali turėti įtakos jų tėvų bei globėjų parama įstaigai ar kitai ugdymo įstaigai.

4.5 Santykiai su visuomene

- 4.5.1. Pedagogas yra ne tik vaikų ugdytojas, lavintojas ir auklėtojas, bet ir visuomenės švietėjas, kultūros vertybių saugotojas, padorus ir išsilavinęs žmogus.
- 4.5.2. Pedagogas stengiasi prisidėti prie visuomenės santarvės. Ne tik privačiame, bet ir viešajame gyvenime mokytojas vengia vaidų, konfliktų, kivirčų. Jis labiau už kitus yra pasirengęs numatyti ir įveikti problemas, nesutarimus, žino jų sprendimo būdus.
- 4.5.3. Pedagogas gerai supranta ir vykdo savo pilietines pareigas ir socialinį vaidmenį. Jis vengia pabrėžto išskirtinumo, tačiau taip pat nėra linkęs konformistiškai nusileisti iki bet kokios aplinkos ir su ja susitapatinti.

5. Akademinė ir žodžio laisvė

- 5.1. Pedagogas turi teisę naudotis įvairiais informacijos šaltiniais.
- 5.2. Atrinkdamas ir perteikdamas informaciją ugdytiniams, pedagogas laikosi objektyvumo, tinkamumo ir padorumo principų. Informacijos negalima tendencingai iškreipti ar pakeisti jos autorystės.
- 5.3. Pedagogas gali savo nuožiūra pasirinkti ugdomąją veiklą bei kurti naujus ugdymo būdus, jei šie yra tinkami, profesiniu požiūriu atsakingi bei padorūs, suderinus su administracija.
- 5.4. Pedagogas turi teisę viešai (raštu ar žodžiu) reikšti savo nuomonę apie įstaigos, vietos ar valstybinę švietimo politiką bei švietimo dalyvių veiksmus, tačiau jo teiginiai negali būti tendencingai netikslūs, piktavališki ir įžeidūs.
- 5.5. Pedagogas neišviešina konfidencialios tarnybinės informacijos, skirtos vidiniams lopšelio – darželio reikalams.

6. Informacijos ir resursų naudojimas

- 6.1 Pedagogas ir administracijos darbuotojai taupiai ir pagrįstai naudoja materialinius ir kitus resursus. Lopšelio – darželio (patalpų, baldų, telefono, kompiuterių, tekstų dauginimo aparatų, kitų įrengimų, įrankių ir medžiagų) bei darbo laiko nenaudoja savo asmeniniams reikalams. Kokiais atvejais yra leistinos naudojimosi daiktais ir laiku išimtyms, turėtų nustatyti įstaigos turto apsaugos taisyklės.

7. Asmeniniai interesai ir nusišalinimas

- 7.1 Pedagogas ir lopšelio – darželio vadovas yra objektyvus ir nesavanaudiškas. Jo tarnybinių sprendimų nelemia jo paties, jo šeimos narių, giminių ar draugų asmeniniai interesai.
- 7.2 Jei pedagogas dalyvauja taryboje, komisijoje ar kitoje darbo grupėje, turinčioje priimti sprendimus, kurių rezultatais jis pats yra asmeniškai suinteresuotas ir dėl to negali būti bešališkas, apie tai jis praneša svarstyme dalyvaujantiems asmenims ir nusišalina nuo balsavimo ar kitokio sprendimų priėmimo.
- 7.3 Pedagogas neatstovauja savo įstaigai kokioje nors byloje su kita įstaiga, įmone ar fiziniais asmenimis, jeigu su šiais bylos partneriais jis turi kokių nors privačių interesų ar sąskaitų ir gali būti asmeniškai suinteresuotas vienokia ar kitokia tos bylos baigtimi. Apie savo suinteresuotumą jis praneša administracijos vadovui ir bylą svarstantiems asmenims.

8. Dovanos ir parama įstaigai

- 8.1. Pedagogas, matydamas jam reiškiamą ugdytinių, jų tėvų arba globėjų pagarbą ir norą parodyti jam padėką, tam tikromis progomis gali priimti jų dovanas.
- 8.2. Pedagogas gali priimti tik tokias dovanas, kurios yra (1) teikiamos visiškai savanoriškai, (2) neturi ir negali turėti papirkimo intencijos ir (3) yra pakankamai kuklios, t.y. pačių vaikų ar jų tėvų padaryti daiktai, sukurti kūriniai, gėlės, saldumynai, suvenyrai ar kiti nebrangūs pirkiniai.

- 8.3. Lopšelio – darželio vadovas ar pedagogas gali priimti bet kokią nesavanaudišką vaikų tėvų paramą, skirtą darželiui. Apie tokios paramos suteikimą turi būti informuota visuomenė ir už ją pareikšta vieša padėka.

9. Priėmimas į darbą ir paaukštinimas pareigose

- 9.1. Lopšelio – darželio vadovas, priimdamas į darbą ar paaukštinamas darbuotojus pareigose, yra bešališkas. Jis negali savo šeimos nario ar giminės skirti savo pavaduotoju, kokio nors padalinio vadovu ar teikti kokių nors kitokių privilegijų.
- 9.2. Pedagogas negali daryti spaudimo administracijai, kad įstaigoje, kurioje jis pats dirba, būtų priimtas į darbą ar paaukštintas pareigose jo šeimos narys, giminė arba artimas draugas. Svarstant tokį klausimą pedagogų posėdyje, priimant sprendimą jis turėtų nedalyvauti.
- 9.3. Imti atlyginimą bet kokia forma už priėmimą į darbą, kvalifikacinės kategorijos pakėlimą, paaukštinimą pareigose ir pan. yra neleistina.
-